

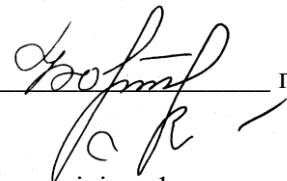
Міністерство освіти і науки України  
Рівненський державний гуманітарний університет



**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ  
014.02 «СЕРЕДНЯ ОСВІТА (МОВА І ЛІТЕРАТУРА (АНГЛІЙСЬКА))»**

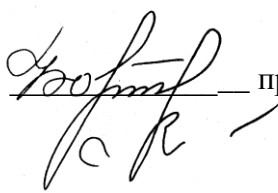
**для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр»  
на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня)  
бакалавра, спеціаліста, магістра**

Схвалено вченою радою факультету іноземної філології  
Протокол № 2 від « 25 » лютого 2020 р.

Голова вченої ради  
факультету іноземної філології  проф. Г.І. Ніколайчук

Схвалено навчально-методичною комісією факультету іноземної філології  
Протокол № 2 від « 24 » лютого 2020 р.

Голова навчально-методичної комісії  
факультету іноземної філології  доц. С.М. Нестерук

Голова предметної екзаменаційної комісії  проф. Г.І. Ніколайчук

Розробники: доц. Л.В. Гронь  
ст. викл. Б.М. Синевич

Рівне – 2020

Програма фахового випробування «Методика викладання англійської мови та зарубіжної літератури» зі спеціальності 014.02 «Середня освіта (Мова і література (англійська))» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра / Л. В. Гронь, Б. М. Синевич – Рівне : РДГУ, 2020. - 14 с.

**Розробники:**

**Гронь Л.В.**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики викладання іноземних мов РДГУ

**Синевич Б.М.**, старший викладач кафедри теорії та історії світової літератури РДГУ

**Рецензенти:**

**Кваснецька Н.В.**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики викладання іноземних мов РДГУ

**Нестерук С.М.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії та історії світової літератури РДГУ

Програма вступного іспиту з методики викладання англійської мови та зарубіжної літератури для вступників на здобуття ступеня вищої освіти магістра на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра визначає вимоги до рівня підготовки вступників у межах підготовки в закладі вищої освіти, зміст основних освітніх компетентностей, критерії оцінювання знань вступників, список рекомендованої літератури, інформаційний ресурс.

Розглянуто на засіданні кафедри методики викладання іноземних мов (протокол № 1 від « 14 » січня 2020 р.).

## **ЗМІСТ**

<b>ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА</b>	4
<b>ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ</b>	5
1. Методика викладання англійської мови	5
2. Методика викладання зарубіжної літератури	7
<b>КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ</b>	9
<b>СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ</b>	10
<b>ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС</b>	13

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

**Мета фахового випробування** з конкурсного предмета «Методика викладання англійської мови та зарубіжної літератури» - виявити рівень теоретичних знань та практичних вмінь і навичок абітурієнтів, які вступають на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем «магістр» спеціальності 014 «Середня освіта (Мова і література (англійська ))» в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

Контроль передбачає оцінювання двох аспектів навчальної діяльності абітурієнтів, а саме:

- **якості професійної підготовки**

Кінцевий продукт, що має практичне і професійне спрямування, оцінюється з огляду на його змістовність, оригінальність, відповідність майбутнім професійним та навчальним потребам виконавців, ступінь досягнення мети вступного іспиту тощо.

- **якості презентації**

Параметри оцінювання усної презентації результатів навчання є їх відповідність цілям і змісту фахового випробування, чіткість презентації, її послідовність і логічність, різноманітність застосованих прийомів, сформованість вмінь публічного мовлення, участь вступників у підготовці та проведенні презентації та подальшому обговоренні.

**Вимоги до відповіді вступника.**

На фаховому вступному випробуванні абітурієнти повинні продемонструвати глибокі знання теоретичних основ методики викладання англійської мови та зарубіжної літератури та науково-методичний підхід до розв'язання практичних методичних проблем навчання й виховання учнів.

**Вступники повинні:**

- знати загальні та спеціальні закономірності процесу навчання англійської мови як засобу спілкування, освіти, виховання й розвитку;
- володіти знаннями суміжних з методикою наук психолого-педагогічного й філологічного циклів;
- володіти знаннями про зміст і структуру педагогічної діяльності вчителя;
- знати найбільш відомі методичні напрями, системи і методи, форми та засоби навчання іноземної мови;
- вміло застосовувати різноманітні методи, форми, прийоми навчання та сучасні технічні засоби навчання в різних умовах для навчання всіх видів мовленнєвої діяльності;
- вміти аналізувати навчальний матеріал, виділяти в ньому об'єкти навчання, прогнозувати труднощі його засвоєння з урахуванням рівня мовленнєвої підготовки учнів, конкретного класу;
- вміти планувати і творчо конструювати навчальний процес в цілому, а також процес навчання конкретного навчального матеріалу (лексичного, граматичного, фонетичного, країнознавчого тощо);
- вміти планувати навчально-комунікативну діяльність учнів на уроці та в позакласній роботі, в тому числі в інтересах індивідуалізації та диференціації навчання;
- творчо вирішувати практичні методичні завдання у процесі навчання і виховання учнів, вносити до них методично правильні корективи з метою досягнення бажаного результату;
- знати завдання та мету викладання зарубіжної літератури у закладах загальної середньої освіти; предмет, зміст, структуру курсу методики викладання зарубіжної літератури, професійні вимоги до вчителя зарубіжної літератури; принципи побудови програми з зарубіжної літератури з урахуванням вікового розвитку школярів;
- знати методи викладання зарубіжної літератури в українській школі;

- знати етапи, форми і шляхи вивчення творів зарубіжної літератури різних жанрів;
- знати типологію і методику уроку зарубіжної літератури в сучасній українській школі;
- знати критерії та способи оцінювання знань, умінь учнів із зарубіжної літератури;
- вміння аналізувати та інтерпретувати художній твір;
- вміння планувати роботу вчителя;
- вміння організовувати самостійну та дослідницьку роботу учнів на уроках зарубіжної літератури.

## **ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

**Фахове випробування** проходить у кілька етапів:

- на початку засідання голова фахової комісії розпечатує пакет з варіантами білетів, що виносяться на вступне фахове випробування;
- складання плану і тез виступу на екзамені за заданою проблемою; тривалість підготовки – 60 хв.;
- усна співбесіда з абітурієнтами з питань екзаменаційного білету;
- обговорення членами фахової комісії відповідей та оголошення оцінки вступникам.

Білет фахового випробування містить три питання у відповідності до програми: перше – теоретичне питання з методики викладання англійської мови, друге - виконання практичного методичного завдання з методики викладання англійської мови, третє-питання з методики викладання зарубіжної літератури.

**І питання (відповідь на теоретичне питання з методики викладання англійської мови)** має на меті виявити рівень засвоєння теоретичних знань з курсу методики викладання англійської мови.

Головною вимогою до рівня теоретичної підготовки є ґрунтовне знання вступниками провідних концептуальних теорій викладання. Відповідь з методики навчання англійської мови повинна підтвердити повноту знань категорійно-понятійного апарату методики як науки, нових підходів до трактування окремих понять, розуміння їх сутності, а також знань фактів, термінології, структур, принципів, законів, закономірностей, методів, засобів навчання і виховання. Крім того, абітурієнти повинні показати знання педагогічних і психологічних явищ та процесів, продемонструвати методичну грамотність.

Відповідь на теоретичне питання повинна відповідати змісту; бути повною, ґрунтовною і доказовою; термінологічно коректною.

### **Орієнтовні теоретичні питання з методики викладання англійської мови**

- Охарактеризуйте предмет методики навчання іноземних мов як науки, її зв'язок із суміжними науками.
- Назвіть методи наукового дослідження в методиці навчання іноземних мов. Охарактеризуйте експеримент як основний метод наукового дослідження, об'єкти методичного експерименту.
- Розкрийте сучасні методичні принципи навчання іноземних мов.
- Охарактеризуйте чотирикомпонентну мету навчання іноземних мов у СНЗ. Розкрийте поняття іншомовної комунікативної компетенції.
- Охарактеризуйте основні компоненти змісту навчання іноземних мов.
- Охарактеризуйте вправи для формування іншомовної комунікативної компетенції: поняття “вправа”, “структура вправи”. “класифікація вправ”.
- Охарактеризуйте основні та факультативні компоненти навчально-методичного комплексу з іноземної мови для СНЗ.

- Розкрийте методику формування іншомовної фонетичної компетенції: мету і зміст навчання вимови, принцип апроксимації, основні типи і види вправ для формування слуховимовних навичок.
- Розкрийте методику формування іншомовної лексичної компетенції: мету і зміст навчання лексики, поняття “активний” і “пасивний” лексичний мінімум, різні способи семантизації лексичних одиниць.
- Охарактеризуйте етапи роботи з лексичним матеріалом, типи і види вправ для засвоєння лексичного мінімуму.
- Розкрийте поняття “потенціальний словник”, назвіть його джерела, типи і види вправ для формування потенціального словника учнів.
- Розкрийте методику формування іншомовної граматичної компетенції: мету і зміст навчання граматичного матеріалу, етапи ознайомлення з ГС активного мінімуму, типи і види вправ для їх засвоєння.
- Розкрийте мету і зміст навчання інтонації, охарактеризуйте типи і види вправ для формування рецептивних і репродуктивних інтонаційних навичок.
- Розкрийте поняття “активний” і “пасивний” граматичний мінімум. Охарактеризуйте типи і види вправ для засвоєння ГС пасивного граматичного мінімуму.
- Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в аудіюванні: мету і зміст навчання, суть аудіювання як виду мовленнєвої діяльності, труднощі аудіювання, способи презентації аудіотекстів.
- Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в діалогічному мовленні: мету і зміст навчання, використання навчально-мовленнєвих ситуацій, систему вправ для навчання діалогічного мовлення.
- Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в монологічному мовленні, мету і зміст навчання, систему вправ для навчання монологічного мовлення.
- Розкрийте методику навчання техніки читання: поняття “техніка читання”, труднощі навчання, методи навчання техніки читання англійською мовою, типи і види вправ для навчання техніки читання.
- Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в читанні: мету і зміст навчання читання, особливості навчання різних видів читання.
- Розкрийте методику навчання техніки письма: поняття “техніка письма”, труднощі навчання, типи і види вправ для навчання графіки та орфографії.
- Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в письмі: мету і зміст навчання письма як виду мовленнєвої діяльності, систему вправ для навчання письма.
- Охарактеризуйте комунікативний метод навчання: принципи навчання, характерні навчальні прийоми.
- Охарактеризуйте організаційні форми навчально-виховного процесу з іноземної мови. Розкрийте вимоги до сучасного уроку іноземної мови, типологію уроків.
- Розкрийте методику контролю рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції: функції, об’єкти, види і форми. Вимоги до контролю знань, навичок і вмінь з іноземної мови, оцінювання навчальних досягнень учнів.
- Охарактеризуйте тест як засіб контролю у навчанні іноземних мов: поняття “тест”, структура тесту, типи, види тестів і методику використання.
- Розкрийте мету, зміст і форми позакласної роботи з іноземної мови.
- Розкрийте особливості планування навчально-виховного процесу з іноземної мови: види планів, планування уроків іноземної мови на різних ступенях навчання.
- Охарактеризуйте типологію засобів навчання за різними критеріями. Розкрийте переваги використання фонограми та відеофонограми.

**II питання (виконання практичного методичного завдання)** спрямоване на перевірку рівня володіння професійно-методичними вміннями і навичками операційного рівня. Вступник повинен продемонструвати науково-методичний підхід до розв’язання

практичних методичних проблем навчання й виховання учнів, точність виконання практичного завдання, здатність до обґрунтування методичних рішень.

#### **Типові практичні завдання з методики викладання англійської мови**

- Наведіть приклади реалізації загально-методичних принципів під час навчання лексичного матеріалу.
- Сформулюйте практичні, освітні, розвиваючі та виховні цілі одного з уроків за підручником для старшої школи.
- Наведіть методичні прийоми, що використовуються на етапі презентації нового звука в початковій школі.
- Назвіть методичні прийоми, що використовуються на етапі презентації/тренування у вживанні лексичних одиниць в старшій школі.
- Визначте способи семантизації лексичних одиниць (список лексичних одиниць додається).
- Наведіть приклад лексичної підстановчої таблиці для основної школи.
- Наведіть приклади трьох вправ для формування потенціального словника учнів старшої школи.
- Назвіть методичні прийоми, що використовуються на етапі презентації/тренування у вживанні граматичної структури в основній школі.
- Наведіть приклади трьох умовно-комунікативних вправ для навчання граматичного/лексичного матеріалу.
- Наведіть приклади трьох некомунікативних вправ для навчання граматичного/лексичного матеріалу.
- Наведіть три приклади формулювання практичних цілей навчання граматичного матеріалу.
- Наведіть приклади трьох вправ для навчання пасивного граматичного матеріалу в старшій школі.
- Наведіть приклади передтекстових завдань для навчання аудіювання/читання в основній школі.
- Наведіть приклади післятекстових завдань для навчання читання тексту.
- Наведіть приклади трьох вправ для навчання каліграфії та орфографії.
- Наведіть приклади трьох вправ для навчання написання листа з опорою на графічно-вербальну схему.
- Наведіть приклади трьох вправ для контролю розуміння аудіотексту.
- Наведіть приклади трьох комунікативних вправ для навчання монологічного/діалогічного мовлення.
- Наведіть приклад структурно-мовленнєвої схеми для побудови мікро монологу/мікродіалогу.
- Наведіть приклади трьох вправ для навчання діалогічного мовлення з використанням рольової гри.
- Наведіть приклади трьох вправ з використанням зорової наочності у початковій школі.

**III питання (Методика викладання зарубіжної літератури)** спрямоване на перевірку засвоєних знань та сформованих умінь з курсу методики викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.

#### **Орієнтовні питання з методики викладання зарубіжної літератури**

- Методи та прийоми вивчення зарубіжної літератури за традиційною класифікацією.

- Аналіз програми загальноосвітньої школи із зарубіжної літератури. Методичний коментар до програми.
- Специфіка вивчення епічного твору у курсі зарубіжної літератури (на прикладі новели Ф.Кафки "Перевтілення" або за вибором студента).
- Мистецтво слова як школа розвитку, мовлення учнів (жанри письмових висловлювань на уроках зарубіжної літератури).
- Методика організації виразного читання і його оцінювання за 12-ти бальною системою у сучасні українській школі.
- Альтернативна класифікація типів уроків зарубіжної літератури, її методична доречність.
- Специфіка вивчення теорії літератури в контексті оригінально-перекладних варіанті художнього твору.
- Вивчення інтелектуального роману у курсі зарубіжної літератури.
- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів за 12-бальною системою на уроках зарубіжні літератури.
- Предмет, зміст та завдання методики зарубіжної літератури як науки.
- Робота над образом епічного твору (на прикладі оповідання А.П.Чехова "Людина у футлярі").
- Дослідницький метод вивчення літературного твору, його цілі. Види навчальної діяльності учні на уроці. Компаративний аналіз художніх творів як елемент дослідницького методу. (Відповідь ілюструвати програмно-навчальним матеріалом 9 класу).
- Специфіка вивчення літературних творів: вивчення лірики Ш.Бодлера, Уолта Вітмена у 10 клас Поняття про верлібр. Виразне читання поезії напам'ять.
- Вивчення байки у 6-му класі в курсі зарубіжної літератури. Знання, уміння школярів, пов'язані вивченням байки. Читання байки напам'ять.
- Вивчення життєвого творчого шляху письменника (поета), його мета. Зв'язок світогляд письменника з його творчістю (Ш.Бодлер, А.Камю, МЛермонтов, Л.Толстой).
- Шляхи аналізу літературних творів, їхня методична доцільність та недоліки. (Відповідь ілюструвати творами О.Гріна, А.Чехова).
- Аналіз програми загальноосвітньої школи із зарубіжної літератури за ред. д.ф.н. проф. Д.В.Затонського (9-11 кл.) з точки зору реалізації у ній навчально-методичної ідеї розвитку мовлення школярів.
- Текстунання як складова частина оцінювання знань та умінь учнів з зарубіжної літератури.
- Репродуктивний метод вивчення зарубіжної літератури, прийоми поданого методу, вид навчальної діяльності школярів. (Відповідь ілюструвати романом А.Камю "Сторонній", поданим у програмі для додаткового читання).
- Паратекст як форма додаткової інформації на уроках зарубіжної літератури (використання фонових знань).
- Засвоєння теоретичних знань про вірш на прикладі програмного матеріалу 7-8 кл: А.Міцкевич, Омар Хайям. МЛермонтов. Читання поезій напам'ять.
- Вивчення літератури доби Відродження у 8 кл. Поняття теорії літератури, пов'язані з літературою означеної епохи.
- Проблеми аналізу та інтерпретації художнього твору на уроках зарубіжної літератури.
- Альтернативна класифікація методів дослідження зарубіжної літератури. Сучасне літературознавство про методи вивчення літератури.
- Вивчення драматичного твору у курсі зарубіжної літератури (Г.Ібсен "Ляльковий дім").



- Аналіз художнього твору "вслід за автором", його переваги та можливі недоліки. (Відповідь ілюструвати твором В.Короленка "Діти підземелля" або твором О.Купріна "Гранатов и браслет").
- Методичні форми вивчення біографії письменника на уроках зарубіжної літератури.
- Методи та прийоми роботи над драмою у курсі зарубіжної літератури. (На прикладі драмі дискусії Б.Шоу "Пігмаліон").
- Вивчення західної драматургії другої половини ХХ століття: Фрідріх Дюрренматт "Гостина старі дами".
- Традиційна класифікація типів уроків зарубіжної літератури, їх методична доцільність використанні

## КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Результати фахового вступного випробування оцінюються за 200-бальною шкалою. Виділені такі рівні компетентності.

**I рівень – початковий.** Відповіді вступника на теоретичні питання елементарні, фрагментарні, зумовлюються початковими уявленнями про сутність психолого-педагогічних та методичних категорій. У відповідях на практичні та творчі завдання вступника не виявляє самостійності, демонструє невміння аналізувати діяльність учасників навчально-виховного процесу, приймати рішення.

**II рівень – середній.** Вступник володіє певною сукупністю теоретичних знань, практичних умінь, навичок, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями здійснювати пошукову, евристичну діяльність, самостійно здобувати нові знання.

**III рівень – достатній.** Вступник знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень.

**IV рівень – високий.** Передбачає глибокі знання з педагогіки, психології та методик дошкільної освіти, ерудицію, вміння застосовувати знання творчо, здійснювати зворотній зв'язок у своїй роботі, самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію. Відповідь вступника свідчить про його уміння адекватно оцінити власні здібності, можливості, рівень домагань, психологічні особливості; вибрати найефективніший варіант поведінки в тій чи іншій ситуації; регулювати власні емоційні стани, долати критичні педагогічні ситуації тощо.

При оцінюванні враховуються:

- Наявність достатніх знань теоретичного матеріалу із поставлених запитань;
- Ступінь глибини їх осмислення;
- Розподіл матеріалу в потрібній послідовності, необхідній для доказової і переконливої відповіді;
- Досить вільне і широке застосування точних прикладів, що аргументують позначені теоретичні положення;
- Вміння орієнтуватися в матеріалі, суміжному із поставленою теоретичною проблемою;
- Розуміння цілей та актуальності вивчення та застосування на практиці теоретичних знань;
- Рівень культури мовного оформлення відповіді в науковому стилі усного викладу.

**Таблиця відповідності рівнів компетентності значенням 200-бальної шкали оцінювання  
відповідей вступників під час фахового випробування**

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
<b>Початковий</b> відповіді вступника невірні, фрагментарні, демонструють нерозуміння програмового матеріалу в цілому	<b>0-99</b>	незадовільно
<b>Середній</b> відповіді вступника визначаються розумінням окремих аспектів питань програмного матеріалу, але характеризується поверховістю та фрагментарністю, при цьому допускаються окремі неточності у висловленні думки	<b>100-149</b>	задовільно
<b>Достатній</b> відповіді вступника визначаються правильним і глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу, але при цьому допускаються окремі неточності непринципового характеру	<b>150-179</b>	добре
<b>Високий</b> відповіді вступника визначаються глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу.	<b>180-200</b>	відмінно

## СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

### Методика викладання англійської мови

1. Бігич О.Б. Вправи з навчання техніки читання та письма англійською мовою на початковому ступені. – К.: Ленвіт, 2000. – 64 с.
2. Бігич О.Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи. – К.: Ленвіт, 2006. – 200 с.
3. Виробничі функції, типові задачі діяльності та вміння учителя іноземної мови (спеціаліста) / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 96 с.
4. Державна національна програма "Освіта". Україна XXI століття. - К.: Райдуга, 1994.- 61 с.
5. Державний освітній стандарт з іноземної мови (загальна середня освіта)V-IX класи /керівн.автор.колективу С.Ю.Ніколаєва. - К.: Ленвіт, 1998.-32 с.
6. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. - докт. пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва.-К.: Ленвіт, 2003.-273 с.
7. Книга вчителя іноземної мови: Довідково-методичне видання / Упоряд. О.Я. Коваленко, І.П. Кудіна. – Харків: ГОРСІНГ ПЛЮС, 2005. – 240 с.
8. Контрольні завдання з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Посібник для студентів. /Кол. авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої та М.І.Солов'я / – К.: Ленвіт, 2002. – 356 с.
9. Концепція навчання іноземних мов у середній загальноосвітній 12-річній школі, English. – 2003. - № 34. - С.2-5.
10. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. 12-бальна система. – К., 2000. – 126 с.
11. Маслыко Е.А. Настольная книга преподавателя иностранного языка. – Минск, 2000. – С. 12 – 28.
12. Методика навчання іноземної мови в середніх навчальних закладах у таблицях/ За ред. С.В. Гапонової. – К.: Ленвіт, 2000. – 100 с.

13. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.
14. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: Курс лекцій /за ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2011. – 344 с.
15. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх закладах: підручник / Л.С. Панова, І.Ф. Андрійко та ін. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 328 с.
16. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика / за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
17. Науково-методичний журнал "Іноземні мови". - К.: Ленвіт (усі номери).
18. Ніколаєва С.Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. – Київ: Ленвіт, 2004. – 320 с.
19. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики Викладання іноземних мов (схеми і таблиці): Навчальний посібник. – К.: Ленвіт, 2008. – 285 с.
20. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов: Посібник. – К.: Ленвіт, 2008. – 285 с.
21. Ніколаєва С.Ю., Петрашук О.П. Тестовий контроль лексичних навичок аудіювання. – К.: Ленвіт, 1997. – С. 20-66.
22. Пассов Е.И. Коммуникативное иноязычное образование: готовим к диалогу культур. – Минск: Лексис, 2003. – 217 с.
23. Петрашук О.П. Види тестового контролю у навчанні іноземної мови в середніх навчальних закладах// Іноземні мови. – 1998. - № 1. – С. 15-18.
24. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах: Посібник. Вид. 2-е, доп. і переробл. / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2004. – 360 с.
25. Редько В.Г. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів початкової школи. – К.: Генеза, 2007. – 136 с.
26. Роль письма у процесі навчання іноземної мови/І.В. Загорулько // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. — 2007. — N 33. — С. 73-76.
27. Роман С.В. Планування та аналіз навчального процесу з іноземної мови у початковій школі. – Горлівка: ГДПШМ, 2003. – 108 с.
28. Роман С.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі. – К.: Ленвіт, 2005. – 208 с.
29. Скалкин В.Л. Коммуникативные упражнения на английском языке. – М.: Просвещение, 2003. – 123 с.
30. Структурно-логічні схеми і таблиці з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Навчальний посібник /Укладачі С.Ю.Ніколаєва, С.В. Гапонова та ін. – К.: Ленвіт, 2004. – 208 с.
31. Сучасна технологія навчання іншомовного матеріалу в середніх навчальних закладах/За ред. С.Ю. Ніколаєвої: - К.: Ленвіт, 1996. С. 43-79.
32. Тарнопольский О.Б. Обучение этикету повседневного, педагогического и делового общения в языковом вузе: предисловие к исследованию// Іноземні мови.-1999.-№ 1.- С. 29-32.
33. Тести для всіх, хто вивчає іноземні мови / Укл. Г.І. Артемчук, С.Ю. Ніколаєва та ін. – К.: Ленвіт, 2003. – 168 с.
34. Хоменко Е.Г., Овсієнко Т.П. Тиждень англійської мови в початковій школі// Іноземні мови.- 1999.-№ 1.-С.46-50.
35. Чинні Програми з іноземної мови для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов.
36. Шерстюк О.М. Як аналізувати сучасний підручник// Іноземні мови. – 1999. - № 3. – С. 65-68.
37. Шостак Т.Г. Вірші та римування на уроці англійської мови// Іноземні мови. – 2000. - №2 – С. 12-14.
38. Bowen T., Marks J. Inside teaching. – Oxford: Macmillan Education, 2005. – 176 p.

39. IATEFL - Ukraine, Newsletter (all issues).
40. Klippel F. Keep talking. – Cambridge: CUP, 2005. – 202 p.
41. One-month in-service training course for English language teachers. – The British Council, 2005.

### Методика викладання зарубіжної літератури

1. Андронік А.В. Світова новела від античності до ХХ століття: Методичні розробки уроків для 6-11 класів. - К.: Бібліотека тижневика "Зарубіжна література", 1997.
2. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст./ Центр гум. досл. ЛДУ ім. І. Франка. Наук, т-во ім. Шевченка: За ред. М. Зубрицької. - Львів: Літопис, 1996. - 634 с.
3. Вахрушев В.С. Уроки мировой литературы в школе: 5-11 кл.: Книга для учителя/ Под ред. В.П. Журавлева. -М.: Просвещение, 1995.-228 с.
4. Вивчення зарубіжної літератури у 5-6 класах: Метод, посібник для вчителів/А.М. Лісовський, С.О. Пультер, С.І. Сафарян; За ред. А.М. Лісовського-К.: Вежа, 1997.-144с.
5. Волощук Е., Бегун Б. Технэ майевтика//Тема.-1997.-№1-2.
6. Вульфсон Б.Л. Стратегия развития образования на Западе на пороге ХХІ века.- М.: Изд-во УРАО, 1999.-208с.
7. Джуринский А.Н. Зарубежная школа: Современное состояние и тенденции развития. -М.: Владос-1993-95с.
8. Зарубежная литература для школьников. Энциклопедия. Хрестоматия: В 2-х т./Сост. Н.В. Вадченко, Н.В. Хаткина. - Донецк: Сталкер, 1996.
9. Зарубежная литература эпохи классицизма и Просвещения: Книга для чтения. -М.: Школа-Пресс, 1994.
10. Ю.Ильин Е.Н. Рождение урока. -М.: Педагогика, 1986.-176с.
11. П.Ильин Е.Н. Герой нашего урока. -М.: Педагогика, 1991.-118с.
12. Изучение зарубежной литературы в средней школе (методическое письмо). - К.: Рад. школа, 1982. - 85с.
13. Капская А.И. Выразительное чтение на уроках литературы в 5-7 классах. -К.: Рад. школа, 1979. -154с.
14. Методика преподавания литературы: Пособие для студентов и преподавателей/Под ред. О.Ю. Богдановой, В.Г. Маранцмана. - В 2-х частях. - В.: Владос, 1995.
15. Мірошниченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: Підручник для студентів-філологів. - К.: Ленвіт, 2000. - 240с.
16. Муравьева Н.И. Зарубежная литература. Пособие для учащихся. - К.: Радянська школа, 1984. - 228с.
17. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму. -К.: Заповіт, 1997. -464с.
18. Нартов К.М. Взаимосвязи отечественной и зарубежной литератур в школьном курсе: Кн. для учителя. -М.: Просвещение, 1986. - 191с.
19. Платон. Диалоги. - М: Мысль, 1986. - 607с.
20. Програми середньої загальноосвітньої школи з українською мовою навчання: Зарубіжна література.-5-11 класи. -К.: Освіта, 1995 - 63с.
21. Пронкевич О.В., Ситченко А.Л. Вивчення зарубіжної літературної казки у 5-му класі. - К.: Віпол, 1996.
22. Рыбникова М.А. Очерки по методике литературного чтения. - М.: Просвещение, 1985. - 168с.
23. Скуратівський В.Л. Етюди з світової літератури: Матеріали до уроків у старших класах в курсі "Зарубіжної літератури". - К.: Навчальні посібники, 1995. - 70с.

28. Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. - К.: Педагогічна преса (щомісячний науково-методичний журнал).
29. Зарубіжна література в навчальних закладах. - К.: Етносфера (щомісячний науково-методичний журнал).
30. Шкільні підручники із зарубіжної літератури для 5-11 класів.
32. Я иду на урок литературы: 9 кл. : Книга для учителя / Ред.-сост. С.В. Волков. М.: Первое сентября, 2000.

### Інформаційний ресурс

1. Всесвіт: фаховий журнал світової літератури. – К.: Видавничий дім «Всесвіт»: <http://vsesvit-journal.com>
2. Всесвітня література в середніх навчальних закладах України: науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки України. – К.: Педагогічна преса; Всесвітня література в сучасній школі: науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (з 2012 р.). – К.: Педагогічна преса: <http://pedpresa.com.ua/magazines/view/4/>
3. Зарубіжна література в школах України: науково-методичний журнал. – К.: Антросвіт: [http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc\\_gum/zlvsh/index](http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/zlvsh/index)
4. Вікно в світ. Зарубіжна література: наукові дослідження, історія, методика викладання: науково-методичний журнал. – К.: Незалежний центр наукових досліджень зарубіжної літератури.
5. Всесвітня література та культура: науково-методичний журнал. – К.: Антросвіт.
6. Зарубіжна література в школі: науково-методичний журнал. – Харків : Основа.
7. Слово і Час: науково-теоретичний журнал. – К.: Національна академія наук України, Інститут літератури імені Тараса Шевченка, Національна спілка письменників України: <http://www.slovoichas.in.ua>
8. Бібліотека світової літератури – оригінали та переклади (Library of the world literature – original texts and translations): <http://ae-lib.narod.ru>.
9. Державна бібліотека України для юнацтва: <http://www.4uth.gov.ua/>
10. Національна бібліотека України для дітей: [www.chl.kiev.ua/](http://www.chl.kiev.ua/).
11. Національна парламентська бібліотека України: <http://www.nplu.org/>
12. Львівська обласна бібліотека для дітей : <http://kazkar.at.ua/lodb.org.ua/>
13. Електронна бібліотека української літератури (зарубіжна література): <http://ukrlib.com>
14. Бібліотека українського центру: <http://ukrcenter.com>.
15. Штейнбук, Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури в школі [Електронний ресурс] / Ф. М. Штейнбук. - К.: Кондор, 2007.
16. Encyclopædia Britannica [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – 2019. – Режим доступу: <http://www.britannica.com> (дата звернення 15.01.2019) – Назва з екрана.
17. British Council Україна [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – 2019. – Режим доступу: <http://www.britishcouncil.org.ua/> (дата звернення 15.01.2019) – Назва з екрана.
18. Освітній сайт КНЛУ, кафедра методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій (режим доступу: <http://m.knlu.edu.ua/course/index.php?categoryid=13>)
19. Репозитарій КНЛУ, кафедра методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій (режим доступу: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/30>)
20. Проблеми освіти ( режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua> )
21. Проблеми науки ( режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka> )
22. Законодавство (режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npahttps://ru.osvita.ua/legislation/> )
23. Реформа середньої освіти <http://nus.org.ua>
24. The official Bologna Process website July 2007 - June 2010 (режим доступу: <http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/> )

25. The official Bologna Process website after June 2010 ( режим доступу: [http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/bologna-process\\_en.htm](http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/bologna-process_en.htm) <https://www.ehea.info> )
26. Національний Болонський Центр, Україна ( Режим доступу: [http://bologna-centr.at.ua/index/ukraina i bolonskij process/0-19](http://bologna-centr.at.ua/index/ukraina_i_bolonskij_process/0-19)
27. European Centre for Modern Languages of the Council of Europe (режим доступу: <http://www.ecml.at/>)
28. (Council of Europe, Education and Languages, Language Policy (режим доступу: [http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/default\\_fr.asp](http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/default_fr.asp) )
29. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
30. Британська Рада в Україні: <http://www.britishcouncil.org/ukraine>
31. Ресурсний центр для викладачів англійської мови (Києво-Могилянська Академія): <http://www.ukma.edu.ua/index.php/news/538-resursni-tsentr-im-zhanet-demire-v-naukma-zapros hue-na-tsikavi-programi-ta-podiji>
32. Український центр оцінювання якості освіти: <http://testportal.gov.ua>
33. Професійний журнал для вчителів «Відкритий урок»: <http://osvita.ua/>
34. Професійний журнал для вчителів «Иностранные языки в школе» [http://www.flsmozaika.ru/index.php?option=com\\_content&view=article&id=10&Itemid=8](http://www.flsmozaika.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=10&Itemid=8)
35. Інтернет-видання для вчителя «Иностранные языки» <http://iyazyki.ru/redsovet-kollegiya/>
36. Науково-методичний журнал «Иноземні мови» <http://fl.knlu.edu.ua/>